

అల్ ఎతేకాఫ్

[తెలుగు – Telugu – تلغو]

షేఖ్ సాలెహ్ అల్ మునజ్జిద్

అనువాదం : ముహమ్మద్ కరీముల్లాహ్

రివ్యూ : షేఖ్ నజీర్ అహ్మద్

2012 - 1433

IslamHouse.com

﴿ الاعتكاف ﴾

« باللغة تلغو »

شيخ صالح المنجد

ترجمة: محمد كريم الله
مراجعة: شيخ نذير أحمد

2012 - 1433

IslamHouse.com

అల్ ఎతేకాఫ్

నిర్వచనం

అల్ ఎతేకాఫ్ అంటే అల్లాహ్ ను ఆరాధించాలనే ప్రత్యేక ఉద్దేశ్యంతో మస్జిద్ లోనే ఏకాంతవాసం పాటించడం. ఇది ఇస్లాంలో ఆజ్ఞాపించబడిన ఒక ఆరాధనా పద్ధతి మరియు ఇలా చేయడం ప్రోత్సహించబడినది (ముస్తహబ్) అని పండితులందరి ఏకాభిప్రాయం. ఇమాం అహ్మద్ ఇలా పలికినట్లుగా అబూ దాఊద్ ఉల్లేఖించినారు, “ఇది సున్నతుకు చెందని వేరే ఆచరణ అని పలకడాన్ని ఏ పండితుడి నుండి నేను వినలేదు.”

అల్ జుమ్హీ (ఆయనపై అల్లాహ్ పై దయజూపు గాక) ఇలా పలికారు: “ముస్లింలు ఎంత విచిత్రంగా మారి పోయారు! మదీనాకు వలస వచ్చిన రోజు నుండి తను చనిపోయిన రోజు వరకు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎన్నడూ ఈ ఆచరణను వదిలి పెట్టలేదనే వాస్తవం తెలిసీయుండి, వారు ఎతేకాఫ్ ను వదిలి పెట్టేశారు. ”

ఎతేకాఫ్ యొక్క లాభాలు

ఆరాధించే ఆచరణలలో గుప్తమైన అనేక లాభాలు ఉంటాయి మరియు వాటి వెనుక ఎంతో వివేకం ఉంటుంది. అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం క్రింద తెలిపినట్లుగా, మన మనస్సే ఈ మొత్తం ఆచరణలన్నింటికీ అసలు మూలాధారం:

“మన శరీరంలో ఒక అవయవం ఉంది. ఒకవేళ అది మంచిగా ఉంటే, మన మొత్తం శరీరం మంచిగా ఉంటుంది. మరియు ఒకవేళ అది చెడిపోతే, మన మొత్తం శరీరం చెడిపోతుంది. ఆ అవయవమే మనస్సు (హృదయం, గుండె).¹”

మనస్సును చెరిచే వాటిలో ముఖ్యమైనవి - వెర్రితనం, అన్యమనస్కత మరియు పరధ్యానము - ఉదాహణకు అన్నపానీయాలు, సంభోగం, అతిగా మాట్లాడటం, అతిగా నిద్రపోవటం, మితిమీరిన సాంఘికీకరణం మరియు మనస్సును చెదర గొట్టే ఇతర ఆకర్షణలు. ఇవి ప్రజలను అల్లాహ్ వైపు మరలకుండా దారి తప్పిస్తాయి మరియు మనస్సులో నిలకడ లేకుండా చేస్తాయి మరియు అల్లాహ్ ఆరాధనలలోని ఏకాగ్రతను భగ్నం చేస్తాయి. వీటి దుష్ట ప్రభావం నుండి మనస్సును కాపాడుకునేందుకు ఉపవాసం వంటి ఆరాధనలను అల్లాహ్ మన కోసం నిర్దేశించినాడు. ఉపవాసం వ్యక్తులను పగటి పూట అన్నపానీయాలు మరియు సంభోగం నుండి ఆపుతుంది. ఈ అదనపు విలాసాల నుండి దూరంగా ఉండటం యొక్క ప్రతిఫలం మనస్సులో ప్రతిబింబిస్తూ, అల్లాహ్ మార్గంలో గట్టిగా అడుగు ముందుకు వేయడానికి మరింత శక్తినిస్తుంది మరియు ప్రాపంచిక విషయాలలో మునిగి పోయేలా చేసి, పరలోక ఆలోచనల నుండి దూరం చేసే పరధ్యానముల సంకెళ్ళ నుండి విముక్తి చేస్తుంది.

మితిమీరి తినడం, త్రాగడం మరియు సంభోగించడం వంటి ప్రాపంచిక ఆకర్షణల నుండి హృదయాన్ని కాపాడే కవచంలా ఉపవాసం పనిచేస్తుంది. అదే విధంగా, ఎతేకాఫ్ స్నేహాలలో మితిమీరడం నుండి కాపాడటమనే మరో గొప్ప

¹. సహీహ్ అల్ బుఖారీ మరియు సహీహ్ అల్ ముస్లిం హదీదు గ్రంథాలు.

గుప్తు ఫలాన్ని అందజేస్తున్నది. ఒక కవి క్రింద పలికినట్లుగా, కొందరు దుష్పలితాలు బయటపడే వరకు అతిగా అన్నపానీయాలు సేవిస్తూ ఉండవచ్చు. అలాగే మరికొందరు ప్రజలు దుష్పలితాలకు గురయ్యేలా మితిమీరిన స్నేహాలలో మునిగి పోయి ఉండవచ్చు.

عدوك من صديقك مستفاد فلا تستكثرن من الصّحاب،
فإن الداء أكثر مما تراه يكون من الطعام أو الشراب

నీ శత్రువు కూడా ఒకప్పటి నీ స్నేహితుడే

..... కాబట్టి, మరీ ఎక్కువ మందితో
స్నేహం చేయవద్దు.

నిశ్చయంగా నీవు చూస్తావు అనేక రోగాలకు మూలకారణం

.... అన్నపానీయాల పర్యవసానమే
అనే వాస్తవాన్ని.

అతిగా మాట్లాడటం వలన కలిగే దుష్పలితాల నుండి కూడా ఎతేకాఫ్ కాపాడుతుంది, ఎందుకంటే ఎతేకాఫ్ పాటించే వ్యక్తి ఖుర్ఆన్ చదువుతూ, ఖియాముల్ లైల్ నమాజులు, దిక్ మరియు దుఆలు మొదలైన ఆరాధనలు చేస్తూ స్వతహాగా అల్లాహ్ వైపు మరలుతున్నాడు.

అతిగా నిద్రపోవడం నుండి కూడా ఎతేకాఫ్ కాపాడుతుంది. ఎందుకంటే, ఎవరైనా వ్యక్తి మస్జిదులో ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు, అల్లాహ్ కు దగ్గర కావాలనే దృఢసంకల్పంతో రకరకాల ఆరాధనలు చేస్తూ అతను తన మొత్తం సమయాన్ని గడుపుతాడు. అంతేగాని, కేవలం నిద్రపోయేందుకు మస్జిదులో ఎతేకాఫ్ పాటిస్తూ ఆగిపోడు.

నిస్సందేహంగా ఎవరైనా వ్యక్తి మితిమీరిన స్నేహాల నుండి, వాగుడు నుండి, నిద్ర నుండి బయట పడటంలో సాధించే విజయం అల్లాహ్ వైపు తన మనస్సును మరలించటంలో అతనికి సహాయపడుతుంది మరియు వాటి చెడు పర్యవసానాల నుండి కాపాడుతుంది.

ఉపవాసానికి మరియు ఎతేకాఫ్ కు మధ్య గల సంబంధం

నిస్సందేహంగా, ఆరాధనలలో మనస్సు లగ్నం కాకుండా చేసే వాటన్నింటినీ దూరంగా ఉంచుతూ, ఒక వ్యక్తి వద్ద తన మనస్సును పరిశుద్ధపరుచుకునే అన్ని మాధ్యమాలు కలిగి ఉండటమనేది, ఆత్మసమర్పణతో మరియు అణుకువతో అల్లాహ్ వైపు మరలటంలో స్వయంగా అతడిపై ఎక్కువ ప్రభావం చూపుతుంది. అందువలన ఉపవాసం మరియు ఎతేకాఫ్ లను జత పర్చడాన్ని, సలాఫ్ (ముందుతరం సజ్జనులు) ముస్తహబ్ గా (ప్రోత్సాహకరమైనదిగా) పరిగణించారు. ఇమాం ఇబ్నె అల్ ఖయ్యమ్ (అల్లాహ్ ఆయనపై దయ జూపుగాక) ఇలా పలికారు:

“ఉపవాసంలో లేకుండా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ పాటించారని ఎక్కడా నమోదు చేయబడలేదు. నిజానికి ఆయెషా రదియల్లాహు అన్హా ఇలా ఉల్లేఖించారు: ‘ఉపవాసం లేకుండా ఎతేకాఫ్ లేదు.’²”

². అబూ దాఊద్ హదీదు గ్రంథం.

ఉపవాసంతో పాటు గాకుండా అల్లాహ్ ఎతేకాఫ్ ను ఒంటరిగా పేర్కొనలేదు మరియు ఉపవాసంలో లేకుండా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ పాటించలేదు.

మెజారిటీ సలాఫ్ అంగీకరించిన ఋజువు గురించి అత్యంత సరైన అభిప్రాయం ఏమిటంటే: “ఎతేకాఫ్ పాటించడానికి అవసరమైన షరతులలోని ఒక షరతు ఉపవాసం. షేఖుల్ ఇస్లాం అబుల్ అబ్బాస్ ఇబ్నె తైమియహ్ కూడా దీనిని అత్యంత సరైన అభిప్రాయంగా పరిగణించారు.”³

ఎతేకాఫ్ పాటించడానికి ఉపవాసం ఒక షరతు అనే అభిప్రాయం, ఇబ్నె ఉమర్ మరియు ఇబ్నె అబ్బాస్ ల నుండి కూడా ఉల్లేఖించబడింది. ఇమాం మలిక్, ఇమాం అల్ బెజాయీ మరియు ఇమాం అబూ హనీఫా ల అభిప్రాయం కూడా ఇదే. ఇమాం అహ్మద్ మరియు ఇమాం షాఫియాల నుండి భిన్నాభిప్రాయాలు ఉల్లేఖించబడినాయి.

“ఉపవాసం ఉండకుండా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ పాటించారని ఎక్కడా నమోదు చేయబడలేదు” అనే ఇబ్నె అల్ ఖయ్యమ్ మాటల గురించి చర్చించే అవకాశమే ఆయన వదలిపెట్టలేదు. షవ్వాల్ నెలలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ పాటించారని నమోదు చేయబడింది (సహీహ్ బుఖారీ మరియు సహీహ్ ముస్లిం). అయితే ఈ ఎతేకాఫ్ సమయంలో ఆయన ఉపవాసం కూడా పాటించారా / పాటించ లేదా అనే దానికి ఏ ఋజువూ నమోదు చేయబడలేదు.

³. జాద్ అల్ మఆద్ 2/87,88.

ఎతేకాఫ్ పాటించేటప్పుడు ఉపవాసంలో ఉండటమనేది ముస్తహాబ్ మరియు అతని ఎతేకాఫ్ స్వీకరించబడటం కొరకు ఉపవాసం సరతు కాదు అనే అభిప్రాయమే అన్నింటి కంటే సరైన అభిప్రాయం.

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పాటించిన ఎతేకాఫ్ ...

లైలతుల్ ఖదర్ కొరకు అన్నేషిస్తూ, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం రమదాన్ నెలలోని మొదటి పది దినాలలో ఎతేకాఫ్ పాటించారు, ఆ తర్వాత మధ్యలోని పది దినాలలో. అయితే, అది చివరి పది దినాలలో వస్తుందనే విషయం ఆయనకు స్పష్టమైన తర్వాత, ఎల్లప్పుడూ ఆయన వాటిని (రమదాన్ నెల చివరి పది దినాలను) ఎతేకాఫ్ లో గడపసాగారు.

అబూ సయీద్ (రదియల్లాహు అన్తూ) ఇలా ఉల్లేఖించారు: “అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం (రమదాన్) నెలలోని మధ్య పది దినాలలో ఎతేకాఫ్ పాటించేవారు. ఆయన ౨౦వ తేదీ రాత్రి గడిచిపోయి, ౨౧వ తేదీ ప్రారంభమైన తర్వాత తన ఇంటికి తిరిగి వచ్చేసేవారు. ఆయనతో పాటు ఎతేకాఫ్ పాటించేవారు కూడా తమ ఇళ్ళకు వెళ్ళిపోయేవారు. అయితే, ఆయన ఒక నెలలో ఎతేకాఫ్ ముగించి ఇంటికి వెళ్ళవలసిన రాత్రిన, అలా చేయకుండా ఎతేకాఫ్ కొనసాగిస్తూ, అల్లాహ్ యొక్క ఇష్టానుసారం ప్రజలను ఆదేశిస్తూ, ఇలా పలికారు: ‘ఈ పది దినాలను నేను ఎతేకాఫ్ లో గడుపుతూ ఉండేవాడిని. అయితే ఇప్పుడు నేను ఈ చివరి పది దినాలను ఎతేకాఫ్ లో గడపాలని కోరు కుంటున్నాను. కాబట్టి ఎవరైతే నాతో పాటు ఎతేకాఫ్ పాటిస్తూ ఉండేవారో, వారు తమ ఎతేకాఫ్ స్థలంలోనే ఆగిపోవలెను. నాకు ఆ రాత్రి (లైలతుల్ ఖదర్) చూపబడింది మరియు నేను దానిని మరిచిపోయేలా

చేయబడింది. కాబట్టి, చివరి పది రాత్రుళ్ళలో, బేసి సంఖ్య రాత్రుళ్ళలో దానిని అన్వేషించండి. మరియు స్వయంగా నేను బురదనీటిలో సజ్జా చేస్తుండటం చూసాను.’ ”

అబూ సయీద్ (రదియల్లాహు అన్హు) ఇలా పలికారు:

“ఇరవై ఒకటో తేదీ రాత్రి వర్షం కురవగా, మస్జిదు పైకప్పు నుండి అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్త నమాజు చేసే చోట వర్షం నీరు కారింది. ఫజ్ జే నమాజు పూర్తి చేసిన తర్వాత, నేను ఆయన వైపు చూడగా, ఆయన ముఖం బురద నీటితో తడిచిపోయి ఉంది. కాబట్టి ఆయనకు చూపబడినది నిజంగానే యదార్థంగా జరిగింది. మరియు ఆయన యొక్క ప్రవక్తత్వపు చిహ్నాలలోని ఒక చిహ్నం.”

అల్ సహీహైన్ లో ఆయేషా రదియల్లాహు అన్హా పేర్కొన్నట్లుగా, రమదాన్ నెల చివరి పది రాత్రుళ్ళలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ కొనసాగించేవారు. తన మరణం వరకు, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం రమదాన్ నెల చివరి పది దినాలను ఎతేకాఫ్ లో గడిపేవారు మరియు ఆయన చనిపోయిన తర్వాత, ఈ సున్నతును ఆయన భార్యలు కొనసాగించారు.⁴

తన ఆఖరి సంవత్సరంలో ఆయన ౨౦ దినాలు అంటే (రమదాన్ నెల) మధ్యలోని పది దినాలు మరియు చివరి పది దినాలు ఎతేకాఫ్ లో గడిపారు.⁵ అనేక కారణాల వలన ఆయనిలా చేసే ఉండవచ్చు. వాటిలో కొన్ని:

⁴. సహీహ్ అల్ బుఖారీ మరియు సహీహ్ అల్ ముస్లిం హదీదు గ్రంథాలు

⁵. సహీహ్ అల్ బుఖారీ

1. ఆ సంవత్సరం, జిబ్రయీల్ అలైహిస్సలాం రెండు సార్లు ఖుర్ఆన్ ను ఆయనతో సమీక్షించారు⁶. మొత్తం ఖుర్ఆన్ ను రెండు సార్లు సమీక్షించడం కొరకు ఆయన ఇరవై దినాలు ఎతేకాఫ్ లో గడపడం సముచితంగా ఉండింది.
2. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన పుణ్యాలను పెంచుకోవాలని కోరుకుని, మరిన్ని ఎక్కువ ఆరాధనలు చేశారు. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ యొక్క క్రింది వచనాల ద్వారా తన సమయం (మరణం) సమీపించిందని ఆయన భావించారు.

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١٠٠﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ فُوجًا ﴿١٠١﴾
 فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿١٠٢﴾

(ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ సహాయం అందినపుడు, విజయం వరించినపుడు, ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా అల్లాహ్ ధర్మంలోనికి చేరడాన్ని నీవు చూసినపుడు, నీవు నీ ప్రభువు స్తోత్రంతో సహా ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉండు. మన్నింపుకై ఆయన్ని ప్రార్థించు. నిస్సందేహంగా ఆయన మహా గొప్పగా పశ్చాత్తాపాన్ని ఆమోదించేవాడు.) అన్నస్త్ర ౧౧౦.

కాబట్టి తన జీవిత అంతిమ ఘడియలలో తస్ఫీహ్ (సుబ్ హానల్లాహ్ - అల్లాహ్ సకల లోపాలకు అతీతుడు) మరియు ఇస్తిగ్నార్ (అస్తగ్నిరుల్లాహ్ - ఓ అల్లాహ్ నన్ను క్షమించు) ను అధికం చేయమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను

⁶. సహీహ్ అల్ బుఖారీ

ఆదేశించగా, ఆయన అలాగే చేసారు. రుకూ మరియు సజ్జా చేసినపుడు, తరచుగా ఆయనిలా పలికేవారు,

سبحانك اللهم و بحمديك اللهم اغفر لي

సుబ్ హానక అల్లాహుమ్మ వ బిహందిక, అల్లాహుమ్మగ్ఫర్లీ

సకల లోపాలకు అతీతుడైన అల్లాహ్ కే సకల స్తోత్రములు, ఓ అల్లాహ్ నన్ను క్షమించు.

ఇది ఖుర్ఆన్ లో ఆదేశించబడిన విధేయతకు అనుసరించి ఉంది.⁷

3. అల్లాహ్ ఆయనకు అనుగ్రహించిన జిహాద్, బోధన, ఉపవాసం, ఖియామ్ (రాత్రివేళల్లో నమాజు చేయటం), తనపై ఖుర్ఆన్ దివ్యసందేశాన్ని అవతరింపజేయటం, తన కీర్తిప్రతిష్ఠతలను అధికం చేయడం మరియు అనేక విధాలుగా అనుగ్రహించడం మొదలైన ఉత్తమ ఆచరణలు ప్రసాదించినందుకు బదులుగా అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞత చూపుతూ ఆయనిలా చేసి ఉండవచ్చు.

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సూర్యాస్తమయం కంటే ముందే తన ఎతేకాఫ్ స్థలంలోనికి ప్రవేశించేవారు. ఉదాహరణకు ఒకవేళ ఆయన నెల మధ్యలోని పది దినాలు ఎతేకాఫ్ లో గడపాలని కోరుకుంటే, ౧౧వ తేదీ సూర్యాస్తమయం కంటే ముందే ఆయన తన ఎతేకాఫ్ స్థలంలోనికి ప్రవేశించేవారు. అలాగే ఒకవేళ ఆయన నెల చివరి పది దినాలు ఎతేకాఫ్ లో

⁷. సహీహ్ అల్ బుఖారీ మరియు సహీహ్ అల్ ముస్లిం.

గడపాలని కోరుకుంటే, ౨౧వ తేదీ సూర్యాస్తమయం కంటే ముందే ఆయన తన ఎతేకాఫ్ స్థలంలోనికి ప్రవేశించేవారు.

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఫజ్జ్ నమాజు చేసి, తన ఎతేకాఫ్ స్థలంలో ప్రవేశించారని అల్ సహీహ్ లో నమోదు చేయబడిన హదీదు⁸ గురించి పరిశోధించడం ద్వారా మనకు తెలిసేదేమిటంటే, ఫజ్జ్ నమాజు తర్వాత మస్జిదులో తన ఎతేకాఫ్ కొరకు ప్రత్యేకించబడిన స్థలంలోపలికి ఆయన వెళ్ళారని అర్థమవుతున్నది. ఎతేకాఫ్ కొరకు ప్రత్యేకంగా కేటాయించుకున్న స్థలంలోనే ఆయన ఎతేకాఫ్ కొనసాగించేవారు. సహీహ్ ముస్లిం లో నమోదు చేయబడినట్లుగా, ఆయన తుర్కిష్ టెంటులో ఎతేకాఫ్ కొనసాగించేవారు⁹.

అల్ సహీహైన్ లో నమోదు చేయబడినట్లుగా, మస్జిదులో ఎతేకాఫ్ లో ఉన్నప్పుడు, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన తలను ఆయెషా రదియల్లాహు అన్హా ఇంటిలోనికి (కిటికీ ద్వారా) వంచితే, ఆవిడ తలవెంట్రుకలను కడిగేవారు మరియు చక్కగా దువ్వేవారు. అప్పుడు ఒక్కోసారి ఆవిడ బహిష్టులో కూడా ఉండిన సందర్భాలు ఉన్నాయి.¹⁰

ఆవిడ గది ద్వారం గుండా లోపలికి వంగి, తన తలను గది లోపల పెట్టే వారని, అప్పుడు ఆవిడ ఆయన తలవెంట్రుకలను దువ్వేవారని ముస్నద్ అహ్మద్ లో నమోదు చేయబడింది.¹¹ (ఇక్కడ గమనించవలసిన విషయం

⁸. సహీహ్ అల్ బుఖారీ, సహీహ్ అల్ ముస్లిం, అత్తిర్మిదీ

⁹. సహీహ్ అల్ ముస్లిం హదీదు గ్రంథం.

¹⁰. సహీహ్ అల్ బుఖారీ మరియు సహీహ్ అల్ ముస్లిం

¹¹. ముస్నద్ అహ్మద్.

ఏమిటంటే ఆయెషా రదియల్లాహు అస్తు యొక్క గది, మస్జిద్ నబవీకి ఆనుకుని ఉండేది.)

దీని ద్వారా మనకు తెలుస్తున్న విషయం ఏమిటంటే, ఒకవేళ ఎవరైనా వ్యక్తి ఎతేకాఫ్ లో ఉండి,కాలు లేదా తల మొదలైన తన శరీర భాగాల్ని అతను ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న స్థలం నుండి బయట పెట్టడంలో ఎలాంటి దోషమూ లేదు. అలాగే బహిష్టులో ఉన్న స్త్రీ తన చేయి లేదా కాలును మస్జిదులో పెట్టినా, అందులో కూడా ఎలాంటి దోషమూ లేదు, ఎందుకంటే అలా చేయడం మస్జిదులో ప్రవేశించినట్లుగా పరిగణించబడదు.

ఈ హదీదు నుండి మనం నేర్చుకునే మరో విషయం ఏమిటంటే, ఎతేకాఫ్ లో ఉన్న వ్యక్తి తనను తాను శుభ్రపరుచుకోవడంలో, అత్తరు పూసుకోవడంలో, తల వెంట్రుకలు కడుక్కోవడంలో మరియు దువ్వుకోవడంలో ఎలాంటి దోషమూ లేదు. ఈ పనులేవీ అతని ఎతేకాఫ్ స్థితిని భగ్నం చేయవు.

తన ఎతేకాఫ్ స్థితిలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంతో జరిగిన మరో విషయాన్ని ఇద్దరు షేఖులు (అల్ బుఖారీ మరియు ముస్లిం) ఆయెషా రదియల్లాహు అన్హా ఉల్లేఖన ఆధారంగా ఇలా నమోదు చేసారు:

“ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ లో ప్రవేశించాలని కోరుకున్నప్పుడు, ఫజ్త్ నమాజు చేసి, తను ఎతేకాఫ్ లో ప్రవేశించాలని ఎంచుకున్న స్థలంలో ఒక గుడారం వేయమని ఆదేశించగా, ప్రజలు అలాగే చేసారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క కొందరు భార్యలు కూడా గుడారాలు వేయమని ఆదేశించగా, ప్రజలు అలాగే చేసారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఫజ్త్ నమాజు పూర్తి చేసి, అటువైపు చూడగా ఆయనకు

అక్కడ అనేక గుడారాలు కనబడినాయి. అది చూసి, ఆయనిలా అడిగారు ‘మీరు సత్కార్యం చేయాలని తలుస్తున్నారా?’. అప్పుడు ఆయన తన గుడారాన్ని తొలగించమని ఆదేశించి, ఆ నెలలో ఎతేకాఫ్ పాటించకుండా, షవ్వాల నెల మొదటి పది దినాల వరకు దానిని వాయిదా వేసారు.”¹²

‘మీరు సత్కార్యం చేయాలని తలుస్తున్నారా?’ అనే వచనానికి అర్థం - మీరిలా చేయడానికి కారణం □ నిజంగా సత్కార్యం చేయాలనే ఉద్దేశ్యమా లేక ఈధ్వాయాలా లేక అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్తను అతి దగ్గరగా అనుసరించాలనా?

ఆ సంవత్సరంలో ఆయన ఈదుల్ ఫిత్రి అంటే షవ్వాల నెల రెండవ తేదీ తర్వాతే ఎతేకాఫ్ పాటించారనడం ఎక్కువ సమంజసంగా ఉంటుంది. అల్లాహు ఆలమ్.

అది ఈదుల్ ఫిత్రి దినమునే ప్రారంభమై ఉండవచ్చు. ఒకవేళ ఇదే నిజమైతే, ఎతేకాఫ్ కొరకు ఉపవాసం తప్పనిసరి కాదనడానికి ఇది ఒక సూచనగా పరిగణించబడగలదు. ఎందుకంటే పండుగ దినాన ఉపవాసం నిషేధించబడింది.

ఇద్దరు షేఖులు (అల్ బుఖారీ మరియు ముస్లింలు) నమోదు చేసినట్లుగా.¹³ ఎతేకాఫ్ లో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంకు జరిగిన మరో సంఘటన ఏమిటంటే రమదాన్ నెల చివరి పది దినాలలో మస్జిద్ లో ప్రవక్త

¹². అల్ బుఖారీ మరియు అల్ ముస్లిం

¹³. సహీహ్ అల్ బుఖారీ మరియు సహీహ్ అల్ ముస్లిం హదీద్ గ్రంథాలు

సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ లో ఉండగా, ఆయన యొక్క భార్య సఫియా రదియల్లాహు అన్హా ఆయన వద్దకు వచ్చారు. కొంచెం సేపు ఆయనతో మాట్లాడిన తర్వాత, ఆవిడ ఇంటికి వెళ్ళడానికి లేచి నిలబడినారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం కూడా ఆవిడతో పాటు లేచి నిలబడి, ఆవిడను సాగనంపడానికి బయలు దేరారు. ఆవిడ ఉమ్మై సలమహ్ ఇంటివైపు ఉన్న మస్జిదు ద్వారం వద్దకు చేరుకునేటప్పటికి, ఇద్దరు అన్నారు¹⁴ వ్యక్తులు అటువైపు నుండి వెళుతూ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంకు సలాం చేసారు. అప్పుడు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారిద్దరితో ఇలా పలికారు, “ఆగండి, ఈవిడ సుఫియ్యహ్ బిన్తె హుయైయ్”. అది విని వారు (తాము ఏదో తప్పగా భావించామేమోననే ఆలోచన ఆయనకు వచ్చిందేమోనని) బాధపడుతూ ఇలా పలికారు, “సుబ్ హానల్లాహ్. ఓ అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్తా!” వారి భావనలను పసిగట్టిన ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారితో ఇలా పలికారు, “మానవుడిలోని రక్తం అతనికి ఎంత దగ్గరగా ఉంటుందో, పైతాను కూడా అతనికి అంత దగ్గరగా ఉంటాడు.”

మరో హదీదు ప్రకారం,

“పైతాన్ మనిషి నరాల్లో రక్తం వలే ప్రవహిస్తూ ఉంటాడు” మరియు “మీ మనస్సులలో పైతాను ఏదైనా చెడు అభిప్రాయాలు రేకెత్తిస్తాడని నేను భయపడినాను.” మరియు మరో హదీదులో, “మీ మనస్సులలో ఏదైనా చెడు అభిప్రాయాలను కలుగజేయవచ్చు.”¹⁵

¹⁴. అన్సార్: ఇస్లాం స్వీకరించి, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంను సమర్పించిన అసలు మదీనా పట్టణవాసులు. (ఎడిటర్)

¹⁵. ఈ హదీదులన్నీ సహీహ్ అల్ బుఖారీలో ఉన్నాయి. (ఎడిటర్)

ఆ ఇద్దరు అన్నారు వ్యక్తులు తమ ధార్మిక విశ్వాసంలో నిలకడగా ఉండాలని ఆయన ఆసక్తి చూపినారు. అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్తనే అనుమానించేలా పైతాను వారిలో ఏవైనా చెడు అభిప్రాయాలు నాటి, వారిని అవిశ్వాసం వైపు నెట్టవచ్చని లేదా ఈ అసందర్భ ఘటనను అర్థం చేసుకోవటంలో వారు ఇబ్బంది పడ వచ్చని ఆయన భయపడి, వారిలో అలాంటి సందేహాలకు తావివ్వకుండా, ముందుగానే వాటిని దూరం చేయాలని భావించి ఆయన వారికీ విషయాన్ని స్పష్టం చేసినారు. కాబట్టి, వారికి ఆవిడ సఫియ్యహ్ బిన్తె హుయైయ్ (రదియల్లాహు అఘ్లా) అని చెప్పారు మరియు ఆమె తన భార్య అనే విషయాన్ని స్పష్టం చేసారు.

ఎతేకాఫ్ గురించి ఆయన (స) యొక్క మార్గదర్శకత్వం

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మార్గదర్శకత్వమే అత్యంత సంపూర్ణమైన మార్గదర్శకత్వం మరియు ఉపదేశం, సులభమైన మార్గం. నఆఫి మరియు ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అఘ్లమ్ ఉల్లేఖించిన ఈ హదీథులో నమోదు చేయబడినట్లుగా ఆయన ఎతేకాఫ్ పాటించాలనుకున్నప్పుడు, మస్జిదులోని తౌబా స్థంభం వెనుక ఒక చాప పరచమనేవారు:

“ఆయన ఎతేకాఫ్ పాటించాలని కోరుకున్నప్పుడు, ఆయన తౌబా స్థంభం వెనుక తన చాపను వేయించుకునేవారు”¹⁶

ఎతేకాఫ్ పాటించేటప్పుడు, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన కోసం ఒక గుడారాన్ని ఏర్పాటు చేయించుకుని, దానిలోనే గడిపేవారు. నమాజు సమయాల్లో తప్ప మిగిలిన సమయమంతా అసలైన ఏకాంతంలో

¹⁶. ఇబ్నె మాజహ్

గడిపేవారు. ఇది మస్జిద్ లో జరిగేది. తన యొక్క చాప పైనే గుడారం వేయించేరేమోననడానికి కూడా ఆస్కారం ఉంది. దీని గురించి ఆయేషా రదియల్లాహు అన్హా ఇలా ఉల్లేఖించారు,

“రమదాన్ నెలలోని చివరి పది దినాలలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ పాటించేవారు. మరియు నేను ఆయన కోసం ఒక గుడారాన్ని ఏర్పాటు చేసేదాన్ని. ఆయన ఫజ్జ్ నమాజు చేసి, తన గుడారంలోపలికి వెళ్ళిపోయేవారు...”¹⁷

ఆయన ఎల్లప్పుడూ మస్జిదులోనే ఉండేవారు మరియు మలమూత్ర విసర్జనకు తప్ప బయటకు వెళ్ళేవారు కాదు. ఆయేషా రదియల్లాహు అన్హా ఇలా ఉల్లేఖించారు:

“... ఎతేకాఫ్ లో ఉన్నప్పుడు, అవసరమైన పనుల కొరకు తప్ప ఆయన ఇంటిలో ప్రవేశించేవారు కాదు”¹⁸

ఎతేకాఫ్ లో ఉన్నప్పుడు, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వద్దకు ఆయన అన్నపానీయాలు చేర్చబడేవి. దీని గురించి సాలెమ్ ఇలా ఉల్లేఖించారు:

“ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న స్థలం వద్దకు ఆయన అన్నపానీయాలు చేర్చబడేవి”.
(పేజీ.౭౦)

¹⁷. సహీహ్ అల్ బుఖారీ, ఫతహ్ అల్ బారీ

¹⁸. సహీహ్ అల్ బుఖారీ, ఫతహ్ అల్ బారీ

తలవెంట్రుకలు దువ్వేందుకు ఆయన తన తలను ఆయెషా రదియల్లాహు అన్తా గదిలోనికి వంచేవారనే విషయం ద్వారా ఆయన పరిశుభ్రంగా ఉండేందుకు ప్రాధాన్యతనిచ్చేవారని అర్థమవుతున్నది. ఆయెషా రదియల్లాహు అన్తా నుండి ఉర్వా ఉల్లేఖించిన హదీథులో ఇలా తెలుపబడింది: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ లో ఉన్నప్పుడు, ఆయన తలవెంట్రుకలను ఆవిడ దువ్వేవారు మరియు ఆవిడ బహిష్టులో ఉన్నది, ఆయన మస్జిదులో ఎతేకాఫ్ లో ఉండేనారు, ఆవిడ తన గదిలో ఉన్నది; ఆయన తన తలను ఆవిడ వైపు (మస్జిదులో నిలబడే కిటికీ ద్వారానో, ద్వారం గుండానో గదిలోపలికి) వంచేవారు.¹⁹

ఇబ్నె హజర్ ఇలా పలికారు:

“పరిశుభ్రంగా ఉండేందుకు, అత్తరు పూసుకునేందుకు, తల వెంట్రుకలు దువ్వకునే అనుమతితో పోల్చుతూ కడగటం, వెంట్రుకలు తీయడం మరియు స్వయంగా అలంకరించుకోవడానికి కూడా వర్తిస్తుందని హదీథు సూచిస్తున్నది. మస్జిదులో చేయకూడని మక్రూహ్ చర్యలు తప్ప, ఎతేకాఫ్ లో ప్రత్యేకంగా మక్రూహ్ (అయిష్టకరమైన చర్యలు) చర్యలు ఏమీ లేవని మెజారిటీ పండితులు అంగీకరించారు.”²⁰

అల్లాహ్ ను ఆరాధించడం పైనే మరింత ఎక్కువగా దృష్టి కేంద్రీకరించేందుకు మరియు మనస్సు లగ్నం చేసేందుకు వీలుగా ఎతేకాఫ్ లో

¹⁹. అల్ బుఖారీ, ఫతహ్ అల్ బారీ.

²⁰. ఫతహ్ అల్ బారీ

ఉన్నప్పుడు, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం రోగులను పరామర్శించేందుకు లేదా అంత్యక్రియలలో (తద్వీన్ లో) హాజరు కావడానికి తన ఎతేకాఫ్ స్థలాన్ని వదిలి పెట్టలేదు. ఆయెషా రదియల్లాహు అన్హా ఉల్లేఖించిన హదీధు:

“ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న సమయంలో, అనారోగ్యంతో ఉన్న వ్యక్తుల దగ్గర నుండి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వెళ్ళుతున్నా, ఆయన అక్కడ ఆగేవారు కాదు మరియు పరామర్శించేందుకు (ఇంటిలోనికి వెళ్ళి) ఆ రోగులను సందర్శించేవారు కాదు.”

ఉర్వా నుండి కూడా ఆవిడ ఉల్లేఖించినట్లుగా ఇలా నమోదు చేయబడింది:

“ఎతేకాఫ్ లో ఉన్న వ్యక్తి కొరకు, రోగులను సందర్శించకుండా ఉండటం లేదా అంత్యక్రియలకు (తద్వీన్) హాజరు కాకుండా ఉండటం లేదా (కోరికతో) తన భార్యను స్పర్శించకుండా ఉండటం లేదా తన భార్యతో సంభోగించకుండా ఉండటం లేదా మలమూత్ర విసర్జన వంటి అత్యంత అవసరమైన పని కొరకు తప్ప ఇతర పనుల కొరకు బయటకు వెళ్ళకుండా ఉండటమే సున్నతు. ఉపవాసంలో లేకుండా ఎతేకాఫ్ లేదు మరియు జామియ మస్జిదు (జుమా నమాజు జరిగే మస్జిదు) లో తప్ప ఎతేకాఫ్ పాటించకూడదు.”²¹

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం భార్యలు ఆయన ఎతేకాఫ్ లో ఉన్న స్థలానికి వచ్చి, ఆయనను సందర్శించేవారు. ఒకసారి అలా వచ్చిన ఒక భార్యను ఇంటి వద్ద వదిలి పెట్టడానికి ఆయన బయటకు వచ్చారు. ఎందుకంటే అప్పటికే చీకటి పడిపోయింది. అలీ బిన్ అల్ హుస్సైన్ రదియల్లాహు అన్హుమా హదీధులో దీని గురించి ఇలా ఉల్లేఖించబడింది:

²¹. అబూ దాఉద్ హదీధు గ్రంథం

“ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ లో ఉన్నప్పుడు, సఫియ్యహ్ రదియల్లాహు అన్హా ఆయన వద్దకు వచ్చారు. ఆవిడ తిరిగి ఇంటికి వెళ్తున్నప్పుడు, ఆయన కూడా ఆమెతో పాటు నడవసాగారు. అన్నార్లులలోని ఒక వ్యక్తి ఆయనను చూసాడు. ఎప్పుడైతే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అతడిని చూసారో, అతడిని తన దగ్గరకు రమ్మని పిలుస్తూ, ఆయన ఇలా పలికారు, ‘ఇక్కడకు రా, ఈమె సఫియ్యహ్’ ”. సుఫ్యాన్ (ఉల్లేఖకులలోని ఒక ఉల్లేఖకుడు) ఇలా పలికి ఉండవచ్చని ఉల్లేఖించినాడు: “ఈవిడ సఫియ్యహ్; ఆదం సంతతి నరాల్లో ప్రవహించే రక్తం వలే, షైతాను కూడా ప్రవహిస్తూ ఉంటాడు. నేను (ఉల్లేఖకులలోని ఒక ఉల్లేఖకుడిని) సుఫ్యాన్ తో ఇలా అన్నాను, ‘ఆవిడ రాత్రివేళల్లో ఆయన వద్దకు వచ్చిందా?’ దానికి అతడు ఇలా జవాబిచ్చాడు, ‘రాత్రి వేళల్లో కాకుండా ఆవిడ ఏ సమయంలో నైనా ఎలా వచ్చి ఉంటుంది?’ ”²²

రాత్రి వేళ కావటం వలన ఆవిడతో పాటు వెళ్ళాలనేది ఒక అవసరమైన చర్యగా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం భావించారు. అందువలన ఆవిడను ఇంటి వద్ద వదిలి పెట్టి రావడానికి ఆయన తను ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న స్థలాన్ని వదిలి పెట్టి వెళ్ళారు.

కాబట్టి చివరికి తేలిన విషయం ఏమిటంటే: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క ఉపమానం ప్రయాసలకు చిహ్నంగా వర్ణించబడింది. మరియు ఆయన ఎక్కువ కాలం అల్లాహ్ ను ఆరాధిస్తూ మరియు లైలతుల్ ఖదర్ ను అన్వేషిస్తూ మస్జిదులోనే గడిపేవారు.

²². అల్ బుఖారీ (ఎడిటర్)

ఎతేకాఫ్ యొక్క ముఖ్య లక్ష్యాలు

1. లైలతుల్ ఖదర్ రాత్రిని పొందడం
2. పూర్తి ఏకాగ్రతతో అల్లాహ్ ను ఆరాధించడం కొరకు మరియు ధ్యానించడం కొరకు స్వయంగా ఏకాంతంలో గడపడం మరియు ప్రజలను సాధ్యమైనంత దూరంగా ఉంచడం.
3. తన మనస్సును పరిశుద్ధపరచుకోవడం. అల్లాహ్ ను ఆరాధించడం కొరకు భయభక్తులతో సమర్పించుకోవడం. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఏనాడూ చింపిరిగా విరియబోసుకునేలా స్వయంగా ఎలాంటి అవకాశమివ్వలేదు.
4. స్వచ్ఛమైన ఆరాధన కొరకు, నమాజు కొరకు, దుఆలు చేయడం కొరకు, అల్లాహ్ ను ధ్యానించడం కొరకు మరియు ఖుర్ఆన్ పఠనం కొరకు తనను తాను భక్తిశ్రద్ధలతో సమర్పించుకోవడం.
5. ప్రభావం చూపగలిగే ప్రతి ఒక్క స్వార్థవాంఛల నుండి తన ఉపవాసాలను కాపాడుకోవడం.
6. అనుమతించబడిన ప్రాపంచిక వ్యవహారాలలో, లావాదేవీలలో తన ప్రమేయాన్ని తగ్గించుకోవడం మరియు వాటిని పూర్తి చేయగలిగే శక్తిసామర్థ్యాలు ఉన్నప్పటికీ, వాటిలో చాలా వాటికి దూరంగా ఉండటం.

ఎతేకాఫ్ లోని రకాలు

వాజిద్ (తప్పనిసరి): చేసిన ప్రమాణానికి పర్యవసానంగా ఇది పాటించవలసి ఉంటుంది. ఎవరైతే ఎతేకాఫ్ పాటిస్తానని ప్రమాణం చేస్తారో, అలాంటి వారు దానిని తప్పనిసరిగా పూర్తి చేయవలసి ఉంటుంది. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా పలికారు,

“అల్లాహ్ కు ఎవరైతే విధేయత చూపుతానని ప్రమాణం చేస్తారో, అలాంటి వారు దానిని పూర్తి చేయాలి. ఎవరైతే అల్లాహ్ కు అవిధేయత చూపుతానని ప్రమాణం చేస్తారో, అలాంటి వారు దానిని పూర్తి చేయకూడదు..”²³,

ఒక హదీథులో నమోదు చేయబడిన దాని ప్రకారం, ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హు ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఒకసారి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంను ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హు ఇలా అడిగారు, “మస్జిద్ అల్ హరమ్ లో ఒక రాత్రి ఎతేకాఫ్ పాటిస్తానని, నేను అజ్ఞానకాలంలో ప్రమాణం చేసి యున్నాను. (నేను దానిని పూర్తి చేయాలా?)” అది విని ఆయనిలా జవాబిచ్చారు, “నీ ప్రమాణాన్ని పూర్తి చేయి.”²⁴

మందూద్ (ప్రోత్సాహకరమైంది): రమదాన్ నెల చివరి పది దినాలలో ఎతేకాఫ్ పాటించడమనేది ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క అలవాటుగా ఉండింది మరియు ఆయన దీని గురించి గట్టిగా పట్టుబట్టేవారు. ఇస్లాంలో ఎతేకాఫ్ నిర్దేశించబడిన వాస్తవాన్ని చర్చిస్తూ పేర్కొన్న హదీథులో

²³. అల్ బుఖారీ (ఎడిటర్)

²⁴. అల్ బుఖారీ

తెలుపబడిన విధంగా ఇది ఆయన జీవితంలో నుండి మనకు తెలిసిన ఒక సున్నతుల్ మువక్కదహ్.²⁵ ఆచరణ.

ఎతేకాఫ్ గురించిన ఆదేశం

ఇది ఒక సున్నతుల్ మువక్కదహ్ ఆచరణ. దీనిని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎల్లప్పడూ పాటించేవారు. అనివార్య కారణాల వలన తప్పి పోయిన వాటిలో కొన్నింటిని ఆయన పూర్తి చేసారు కూడా. దీని గురించి అజ్జామ్ ఇలా పలికారు: “అల్ మస్నూన్ (సున్నతు) అంటే ఏమిటంటే, అల్లాహ్ కు దగ్గర కావాలని మరియు అల్లాహ్ నుండి ప్రతిఫలం పొందాలని ఆశిస్తూ, అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పద్ధతిని అనుసరించి, ఒక ముస్లిం చేసే ప్రతిదీ. ఆయన దీనిని పాటించారని మరియు అలా చేయమని గట్టిగా ప్రోత్సహించారని నమోదు చేయబడింది.”

ఎతేకాఫ్ షరతులు

ఎతేకాఫ్ పాటించడానికి కొన్ని షరతులు ఉన్నాయి.

1. **ఇస్లాం:** ముస్లిమేతరుల ఎతేకాఫ్ చెల్లదు. అలాగే ఇస్లాం ధర్మాన్ని వదిలేసిన వాని ఎతేకాఫ్ కూడా చట్టబద్ధం కాదు.
2. **యుక్తవయస్సు:** సముచితమైన తెలివితేటలు, వివేకము పొందే యుక్తవయస్సుకు చేరని చిన్నపిల్లల ఎతేకాఫ్ చెల్లదు.

²⁵. గట్టిగా ప్రోత్సహించబడిన సున్నతు.

3. **తహారహ్ (పవిత్రత, పరిశుద్ధత):** ప్రధాన అపరిశుద్ధతల నుండి [అంటే వీర్యస్థలనం (జనాబహ్), బహిష్టు (హైజ్), ప్రసవం తరువాతి రక్తప్రావం (నిఫాస్) ...] పరిశుద్ధమై ఉండాలి. ఎతేకాఫ్ లో పాటిస్తున్నప్పుడు, వీటిలో ఏదైనా జరిగితే, వెంటనే మస్జిదు విడిచి పెట్టాలి. ఎందుకంటే అలాంటి అపరిశుద్ధ స్థితిలో మస్జిదులో ఉండటానికి అనుమతి లేదు. (ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు ఒకవేళ నిద్రలో వీర్యస్థలనమైతే, వెంటనే గుసుల్ (తలస్నానం) చేసి, తన ఎతేకాఫ్ ను కొనసాగించవచ్చు.)
4. **ఎతేకాఫ్ మస్జిదులోనే పాటించాలి.** ఖుర్ఆన్ లోని అల్లాహ్ ప్రకటన ఇలా ఉంది,

﴿..... وَلَا تَبْشِرُوا رُوهَنَ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسْجِدِ﴾ [البقرة: ١٨٧]

“మస్జిదులలో మీరు ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు, వారితో (మీ భార్యలతో) సంభోగం జరపకండి.” ౨:౧౮౭

జుమా నమాజులో పాల్గొనుట కొరకు తను ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న మస్జిదు వదిలి జుమా మస్జిదుకు వెళ్ళవలసిన అవసరం కలగకుండా, జుమా నమాజు జరిగే మస్జిదులోనే ఎతేకాఫ్ పాటించడం ఉత్తమం.

మూడు మస్జిదులలో అంటే అల్ మస్జిద్ అల్ హారమ్ (మక్కా), మస్జిద్ అల్ అఖ్నా (అల్ ఖుద్స్, జెరుసలెం) మరియు అల్ మస్జిద్ అల్ నబవీ (మదీనా) లలో తప్ప, ఇతర మస్జిదులలో ఎతేకాఫ్ పాటించరాదని కొందరు పండితుల అభిప్రాయం. సరైన అభిప్రాయం ఏమిటంటే, ఐదు పూటలా ఫర్ద్

నమాజులు చేసే ఏ మస్జిదులోనైనా ఎతేకాఫ్ పాటించవచ్చు. ఖుర్ఆన్ లోని అల్లాహ్ ప్రకటన ఇలా ఉంది,

﴿..... وَلَا تَبْشِرُوا هُنَّ وَأَنْتُمْ عَنْكُمْ فِي الْمَسْجِدِ﴾ [البقرة: 187]

“మస్జిదులలో మీరు ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు, వారితో (మీ భార్యలతో) సంభోగం జరపకండి.” 2:౧౮౭

ఈ ఆయతులో అల్లాహ్ వాడిన “మస్జిదులో” అనే పదాలు ప్రతి మస్జిదులో ఎతేకాఫ్ పాటించే అనుమతి ఉందని సూచిస్తున్నాయి. అయితే జుమా నమాజు జరిగే జామియ మస్జిదులలో ఎతేకాఫ్ పాటించడం మంచిది. అలా చేయటం వలన జుమా నమాజు కొరకు తను ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న మస్జిదు వదిలి బయటకు వేరే మస్జిదుకు వెళ్ళవలసిన అవసరం కలుగదు.

ఇక “మూడు మస్జిదులలో తప్ప, వేరే ఇతర ఏ మస్జిదులోనూ ఎతేకాఫ్ లేదు”²⁶ అనే హదీథు గురించి,

.... ఒకవేళ ఈ హదీథును ‘సహీహ్ హదీథు’ గా పరిగణిస్తే, పండితులు వివరించినట్లుగా ‘ఈ మూడు మస్జిదులలో పాటించే ఎతేకాఫ్ ఉత్తమమైన ఎతేకాఫ్’ అనే భావంలో దీనిని అర్థం చేసుకోగలం.

“మూడు మస్జిదులలో తప్ప, వేరే ఇతర ఏ మస్జిదులోనూ ఎతేకాఫ్ లేదు” అనే పదాల అర్థం (ఫలానా పని జరిగితే ఎతేకాఫ్ పాటిస్తానని) ఒట్టు పెట్టుకోవడం కోసం లేదా ఫలానా మస్జిదులో ఎతేకాఫ్ పాటించాలనే సంకల్పంతో ప్రయాణం చేయడం కోసం ఈ మూడు మస్జిదులను మాత్రమే

²⁶. “ముష్గిల్ అల్ అధార్” అనే సంకలనంలోని అల్ తహవీ ఉల్లఖ్ఖున

ఎంచుకోవలసి ఉంటుంది. ఏ మస్జిదులో ఎతేకాఫ్ పాటించినా అది ఆమోదయోగ్యమైనదే. జామియ మస్జిదులన్నింటిలో ఎతేకాఫ్ ఆమోదయోగ్యమైనదేనని మన ఇమాములు, ముఖ్యంగా నలుగురు ప్రసిద్ధ ఇమాములు అంగీకరించారు. మూడు మస్జిదులలో తప్ప, మరే ఇతర మస్జిదులోనూ ఎతేకాఫ్ ఆమోదయోగ్యం కాదనే అభిప్రాయాన్ని ఏ ప్రసిద్ధ ఇమామూ - నలుగురు ప్రసిద్ధ ఇమాములలో నుండి లేదా పది మంది ప్రసిద్ధ ఇమాములు లేదా ఇతర ఏ ఇమామూ - ప్రకటించలేదు. ఇది కేవలం హుదైఫాహ్ రదియల్లాహు అన్తూ మరియు ఒకరు లేక ఇద్దరు సలాఫ్ లు మాత్రమే దీనిని ఉల్లేఖించారు.

ఒకవేళ ఎవరైనా మస్జిద్ అల్ హరమ్ (మక్కహ్) లో ఎతేకాఫ్ పాటిస్తానని ప్రమాణం చేసి ఉంటే, అతను దానిని పూర్తి చేయవలసి ఉంటుంది మరియు అల్ మస్జిద్ అల్ హరమ్ లో ఎతేకాఫ్ పాటించ వలసి ఉంటుంది. కానీ, ఒకవేళ ఎవరైనా మస్జిద్ అల్ నబవీలో ఎతేకాఫ్ పాటిస్తానని ప్రమాణం చేసి ఉంటే, ఔన్నత్ఫంలో అల్ మస్జిద్ అల్ హరమ్ స్థాయి ఉత్తమమైనది కావటం వలన అతను మస్జిద్ అల్ నబవీ లేదా అల్ మస్జిద్ అల్ హరమ్ లలో నుండి ఏదైనా ఒకదానిలో ఎతేకాఫ్ పాటించి, తన ప్రమాణాన్ని పూర్తి చేసుకోవచ్చు.

అలాగే ఒకవేళ ఎవరైనా మస్జిద్ అల్ అఖ్సాలో ఎతేకాఫ్ పాటించాలని ప్రమాణం చేస్తే, ఔన్నత్ఫంలో అల్ మస్జిద్ అల్ హరమ్ మరియు మస్జిద్ అల్ నబవీల స్థాయి ఉత్తమమైనది కావటం వలన అతను మస్జిద్ అల్ అఖ్సాలో లేదా మస్జిద్ అల్ నబవీ లేదా అల్ మస్జిద్ అల్ హరమ్ లలో నుండి ఏదైనా ఒకదానిలో ఎతేకాఫ్ పాటించి, తన ప్రమాణాన్ని పూర్తి చేసుకోవచ్చు.

ఎతేకాఫ్ మూలస్థంభాలు

1. **సంకల్పం (నియ్యత్):** ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ రదియల్లాహు అన్తు ఇలా ఉల్లేఖించారు, “ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా పలికారు: ‘ఆచరణలు సంకల్పంపై ఆధారపడి ఉంటాయి. ప్రతి వ్యక్తి తన సంకల్పాన్ని అనుసరించి దాని ప్రతిఫలం పొందుతాడు. కాబట్టి ఎవరైతే అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త కోసం హిజ్రత్ (వలస) చేస్తారో, అతని హిజ్రత్ (వలస) అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త కోసమే అవుతుంది. అలాగే, ఎవరైతే కొన్ని ప్రాపంచిక ప్రయోజనాల కోసం లేదా ఎవరినైనా పెళ్ళి చేసుకోవడం కోసం హిజ్రత్ (వలస) చేస్తారో, అతని హిజ్రత్ (వలస) తను సంకల్పించిన దాని కోసమే అవుతుంది.’ ”²⁷
2. **మస్జిదులో ఆగటం:** సూరహ్ అల్ బఖరహ్ లోని క్రింది ఆయతులో ఇలా తెలుపబడింది -

﴿..... وَعَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهَّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ
السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾﴾ [البقرة: ١٢٥]

ఇబ్రాహీము మరియు ఇస్మాయీలును ఇలా ఆదేశించాము “నా గృహాన్ని పరిశుద్ధ పరచండి - దాని ప్రదక్షిణలు చేసేవారి కొరకు, ఎతేకాఫ్ పాటించేవారి కొరకు, ఇంకా రకూ - సజ్జాలు చేసేవారి కొరకు.”

²⁷. అల్ బుఖారీ 1/15

మస్జిద్ మాత్రమే ఎతేకాఫ్ పాటించే స్థలమని ఈ ఆయతు ధృవీకరిస్తున్నది. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, ఆయన భార్యలు మరియు ఆయన సహచరుల ఆచరణలు కూడా దీనినే సూచిస్తున్నాయి. ‘రమదాస్ నెల చివరి పదిదినాలలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ పాటించేవారనే’ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నీ ఉమర్ రదియల్లాహు అన్తూమా పలికిన పలుకులను నాఫీ నుండి ఉల్లేఖీస్తూ యూనుస్ ఇబ్నీ జైద్ ఇలా పలికారు; నాఫీ ఇలా అన్నారు, “మస్జిదులో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ పాటిస్తూ ఉండిన స్థలాన్ని అబ్దుల్లాహ్ రదియల్లాహు అన్తూమా నాకు చూపారు.”²⁸

ఎతేకాఫ్ ప్రారంభించే స్థలం మరియు సమయం

క్రింది ఆయతులో తెలుపబడినట్లుగా మస్జిద్ మాత్రమే ఎతేకాఫ్ పాటించే స్థలం అవుతుంది.

﴿..... وَلَا تَبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسْجِدِ﴾ [البقرة: 187]

“మస్జిదులలో మీరు ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు, వారితో (మీ భార్యలతో) సంభోగం జరపకండి.” 2:182

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, ఆయన భార్యలు మరియు ఆయన సహచరులు మస్జిదులోనే ఎతేకాఫ్ పాటించేవారు. వారిలో ఎవరూ మస్జిదులలో కాకుండా, వేరే స్థలంలో ఎతేకాఫ్ పాటించినట్లు ఎక్కడా నమోదు చేయబడలేదు.

²⁸. ముస్లిం హదీదు గ్రంథం

ఎతేకాఫ్ పాటించే సమయం రమదాన్ మాసం మరియు రమదాన్ నెలలోని చివరి పది దినాలలో ఎతేకాఫ్ పాటించడం చాలా ఉత్తమం. అయితే, రమదాన్ లేదా ఏ ఇతర సమయంలోనైనా ఎతేకాఫ్ పాటించవచ్చు. ఎతేకాఫ్ కోసం ఒక నిర్ణీత సమయం కేటాయించబడలేదు. ఏ సమయంలోనైనా ఎతేకాఫ్ పాటించవచ్చు మరియు అలా చేయడం మంచిది కూడా. ఒకవేళ ఎవరైనా ఎతేకాఫ్ పాటిస్తానని ప్రమాణం చేసి ఉంటే, దానిని పూర్తి చేయడం అతనిపై తప్పనిసరి విధి. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ను ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ రదియల్లాహు అన్హు అడిగిన క్రింది విషయాన్ని ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఇలా ఉల్లేఖించారు,

“అల్ మస్జిద్ అల్ హరమ్ లో ఒక రాత్రి గడుపుతానని నేను జాహిలియ్యహ్ (అజ్ఘానకాలం)లో ప్రమాణం చేసి ఉన్నాను.” అది విని ఆయన ఇలా పలికారు, “నీ ప్రమాణాన్ని పూర్తి చేయి”²⁹

ఒక దినం మరియు ఒక రాత్రి లేదా అంతకంటే ఎక్కువగా ఎతేకాఫ్ పాటించాలని కోరుకున్న వ్యక్తి కొరకు ఎతేకాఫ్ ప్రారంభించే సమయం □ సూర్యాస్తమయానికి కొంచెం ముందు సమయం. ఎతేకాఫ్ పాటించాలనుకున్న వ్యక్తి ఫజ్లీ సమయంలో తన ఎతేకాఫ్ స్థలంలో ప్రవేశించాలని కొందరు పండితులు అభిప్రాయపడినారు.

²⁹. బుఖారీ హదీథు గ్రంథం

ఎతేకాఫ్ సదాచారాలు

ఎతేకాఫ్ పాటించాలనుకున్న వ్యక్తి తన ఎతేకాఫ్ స్వీకరించబడటం కొరకు కొన్ని సదాచారాలు పాటించడం మంచిది (ముస్తహబ్). వీటిని అతను ఎంత మంచిగా ఆచరిస్తే, అల్లాహ్ నుండి అతనికి అంత ఎక్కువ ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అలాగే వీటిని అతను అంత మంచిగా ఆచరించకపోతే, అల్లాహ్ నుండి అతనికి లభించే ప్రతిఫలం కూడా తక్కువగానే ఉండవచ్చు.

ఎతేకాఫ్ పాటించే వ్యక్తి నమాజులలో, ఖుర్ఆన్ పఠనంలో, అల్లాహ్ యొక్క ధ్యానంలో (దిక్త్ లో) మరియు ఇతర రకాల ఆరాధనలలో నిమగ్నమై ఉండటం ముస్తహబ్ (ఉత్తమం). వీటిని ఆచరించటంలో సహాయపడని అన్ని రకాల మాటల నుండి మరియు ఆచరణల నుండి అతను దూరంగా ఉండాలి. ఎతేకాఫ్ పాటించే వ్యక్తి అతిగా మాట్లాడకూడదు. ఎందుకంటే క్రింది హదీదులో తెలుపబడినట్లుగా, అతిగా మాట్లాడే వ్యక్తి తరచుగా తప్పుడు మాటలు పలికే అవకాశం ఉంది.

“ఒక వ్యక్తి మంచి ముస్లింగా మారటంలోని ఒక భాగం ఏమిటంటే, తనకు సంబంధించని విషయాల నుండి అతను దూరంగా ఉండటం”³⁰

తను ఎతేకాఫ్ స్థితిలో లేనప్పుడు వాదించటం, తర్కించటం, ఘర్షించడం, పోట్లాడటం, తగువులాడటం, వివాదాలాడటం, తప్పుడు ఒట్లు పెట్టడం మరియు అసభ్యకరంగా మాట్లాడటం మొదలైన వాటి నుండి దూరంగా ఉండ వలసి ఉంది. ఎందుకంటే అవి మక్రూహ్ (అయిష్టమైన) చర్యలు. మరియు,

³⁰. సహీహ్ అత్తిర్మిదీ హదీదు గ్రంథం.

ఎతేకాఫ్ వంటి పవిత్ర స్థితిలో అవి మరింత మక్రూహ్ చర్యలు కావా! పైన పేర్కొనబడిన వాటిలో పాల్గొనడం వలన తన ఎతేకాఫ్ నిర్వీర్యం కాకుండా జాగ్రత్త పడాలి. అవసరమైనప్పుడు మాట్లాడటంలో మరియు ఇతరులతో సంభాషించడంలో ఎలాంటి దోషమూ లేదు. ఇద్దరు పేఖులు (అల్ బుఖారీ మరియు అల్ ముస్లిం) నమోదు చేసిన దాని ప్రకారం, రమదాన్ నెలలోని చివరి పది దినాలలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మస్జిద్ లో ఎతేకాఫ్ పాటిస్తుండగా, ఆయన భార్య సఫీయ్యహ్ రదియల్లాహు అన్హా ఆయనను చూడటానికి వచ్చి, ఆయనతో కొద్దిసేపు మాట్లాడినారు. ఆ తర్వాత వెళ్ళడానికి లేచి నిలబడినారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం కూడా లేచి నిలబడి, ఆవిడతో ముందుకు వెళ్ళినారు. మస్జిదు ద్వారం వద్దకు అంటే ఉమ్మె సలమహ్ ద్వారం వద్దకు చేరుకోగానే, ఇద్దరు అన్నారు వ్యక్తులు అటునుండి వెళుతూ, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంకు సలాము చేయగా, ఆయన వారితో ఇలా పలికారు, “ఆగండి, ఈవిడ సఫీయ్యహ్ బిన్నె హువయ్”. అది వినగానే, నిశ్చేష్టులై వారిలా పలికారు, “సుబ్ హానల్లాహ్. ఓ అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్తా!”. (ఆయన గురించి తాము తప్పగా ఊహించి ఉంటామేమోనని ఆయన భావించి ఉండవచ్చని అనుకుంటూ) వారు బాధపడ్డారు. వారిని బాధను గమనించి, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారితో ఇలా పలికారు, “తనలో (ప్రవహించే) రక్తం కంటే సమీపంగా పైతాను మనిషిలో ఉంటాడు”³¹

ఇతర ఉల్లేఖనలలో ఇలా నమోదు చేయబడింది:

“మానవుడి నరాలలో రక్తం ప్రవహిస్తున్న మాదిరిగా, (పైతాన్ అతనిలో) ప్రవహిస్తూ ఉంటాడు. ”

³¹. అల్ బుఖారీ (ఎడిటర్)

“పైతాను మీ మనస్సులలో చెడు ఆలోచనలు రేకెత్తించవచ్చని నేను భయపడినాను.”³²

అల్ హాఫిద్ ఇలా పలికారు:

“ఈ హదీథు నుండి మనం అనేక విషయాలను నేర్చుకున్నాము: ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న వ్యక్తి, తనను చూడడానికి వచ్చిన వారితో కలవడానికి, మాట్లాడటానికి అనుమతి ఉంది. అంతేగాక వారితో అతను ఏకాంతంలో మాట్లాడటానికి మరియు భార్య మస్టిదుకు వచ్చి, తనను చూడటానికి అనుమతి ఉంది.”

అలీ పలుకులను అబ్దుల్ రజ్జాక్ ఇలా ఉల్లేఖించారు, “ఎవరైతే ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నారో, వారు చెడు మాటలలో లేదా తప్పడు వాగ్దానాలలో పాలుపంచుకోకూడదు. అతను జుమా మరియు జనాజ నమాజులలో పాల్గొనాలి. అవసరమైనతే తన కుటుంబంతో మాట్లాడవచ్చు, కానీ అతను నిలబడే ఉండాలి మరియు వారితో కూర్చోకూడదు.”

ఖుర్ఆన్ మరియు ఇతర (ఇస్లామీయ) జ్ఞానాన్ని బోధించడం, అభ్యసించడం, పండితులతో చర్చించడం, వారితో కూర్చోవడం మరియు హదీథులను లిఖించడం మొదలైన వాటి గురించి పండితులలో భేదాభిప్రాయాలున్నాయి. ఇమాం అహ్మద్ (రహిమహుల్లాహ్) ప్రకారం, ఇది ముస్తహబ్ (ఉత్తమ) చర్య కాదు. ఎందుకంటే, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ పాటించేవారు మరియు ఆయన స్వయంగా ఆరాధనలు చేయటంలో

³². ఈ రెండు ఉల్లేఖనాలు సహీహ్ అల్ బుఖారీలో నమోదు చేయబడినాయి.

నిమగ్నమై ఉండేవారనే విషయం తప్పించి, వేరే ఏ చర్య నమోదు చేయబడలేదు.

అల్ మర్యాజీ ఇలా పలికారు,

“ఒక వ్యక్తి మస్జిదులో ఇతరులకు ఖుర్ఆన్ బోధిస్తున్నాడని, అతను ఎతేకాఫ్ పాటించాలని కోరుకుంటున్నాడని మరియు బహుశా అతను (ఎతేకాఫ్ లో) ప్రతిరోజూ ఒకసారి ఖుర్ఆన్ పఠనం పూర్తి చేయగలడని నేను అబ్దుల్లాహ్ తో అన్నాను. దానికి ఆయనిలా పలికారు, “ఒకవేళ అతను అలా చేయగలిగితే (ఎతేకాఫ్ పాటిస్తూ ప్రతిరోజూ ఖుర్ఆన్ పఠనం పూర్తి చేయడం), అది అతని స్వయం కొరకు మాత్రమే అవుతుంది. కానీ, ఒకవేళ అతను (ఇతరులకు బోధించడం కొరకు) మస్జిదులో కూర్చుంటే, అది అతని స్వయం కొరకు మరియు ఇతరుల కొరకు కూడా అవుతుంది; అతను ఇతరులకు బోధించడాన్ని నేను ఇష్టపడుతున్నాను.”

ఇది అత్యుత్తమమైన ఆరాధన అవటం వలన మరియు దీని ప్రయోజనం కేవలం ఒక వ్యక్తికే పరిమితం కాకపోవటం వలన ఇది ముస్తహాబ్ అనే అల్ షాఫియా అభిప్రాయం అల్ ముగ్నీలో నమోదు చేయబడింది.

ఇమాం అహ్మద్ యొక్క అభిప్రాయం ఉత్తమమైనది, అల్లాహ్ యొక్క జ్ఞానమే అత్యుత్తమమైనది.

గమనిక:

1. తమ స్నేహితులతో గడపటానికి మరియు వారితో ముచ్చటలాడటానికి ఎతేకాఫ్ ఒక మంచి సందర్భంగా కొందరు పరిగణిస్తారు. ఇలా చేయడం మంచిది కాదు.

మస్జిదులో ప్రజల సమూహంలో ఎతేకాఫ్ పాటించడంలో ఎలాంటి దోషమూ లేదు. ఎందుకంటే, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క భార్యలు ఆయనతో పాటు ఎతేకాఫ్ పాటించేవారు. అంతేగాక, వారిలో ఒకావిడ ఇస్తిహాదహ్ స్థితిలో (అంటే బహిష్టు సమయంలో కాకుండా ఇతర సమయంలో రక్షస్రావం కావటం) ఉన్నా, ఆవిడ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంతో పాటు మస్జిదులో ఎతేకాఫ్ పాటించారు.³³ కాబట్టి, తన స్నేహితునితో లేదా తన బంధువులతో ఎతేకాఫ్ పాటించడంలో ఎలాంటి దోషమూ లేదు. కానీ, అలా వారితో కలిసి ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు, సుదీర్ఘమైన పిచ్చాపాటీ మాటలలో లేదా ముచ్చటలలో సమయాన్ని వ్యర్థం చేసుకునే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి, ఒకరికొకరు దగ్గర కావటం, సందర్శించడం మరియు ముచ్చటలాడటం మొదలైన సంకల్పంతో ఎతేకాఫ్ పాటించే కొందరు అజ్ఞానుల గురించి ఇమాం ఇబ్నె అల్ ఖయ్యమ్ ఇలా అన్నారు, “ఇలా చేయడం ఒక విధానమైతే, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క ఎతేకాఫ్ పాటించిన పద్ధతి పూర్తిగా దీనికి భిన్నమైంది.”³⁴

2. ఎతేకాఫ్ పాటించడం కొరకు కొందరు ప్రజలు తమ పనులను మరియు బాధ్యతలను వదిలి వేస్తారు. ఇది సరైన వైఖరి కాదు. ఎందుకంటే సున్నతు ఆచరణలను ఆచరించడం కొరకు తమపై తప్పని సరై ఉన్న బాధ్యతలను, కర్తవ్యాలను వదిలి పెట్టడం మంచిది కాదు. ఎతేకాఫ్

³³. అల్ బుఖారీ హదీదు గ్రంథం

³⁴. జాద్ అల్ మాద్

పాటించడం కొరకు తన బాధ్యతలను, కర్తవ్యాలను వదిలి పెట్టిన వ్యక్తి, తన ఎతేకాఫ్ ను ఆపివేసి, తన సంపాదనను న్యాయబద్ధం చేసుకోవటం కొరకు తను చేయవలసి ఉన్న తప్పనిసరి పనుల వైపు మరలి పోవాలి. అయితే, ఆఫీసు సమయాన్ని వదిలి, తనకు లభించే విరామ సమయంలో అతను ఎతేకాఫ్ పాటించవచ్చు. (తన బాధ్యతలను వేరే వారికి అప్పజెప్పి, సెలవు తీసుకుంటూ) అతను తన పైఅధికారితో తగిన ఏర్పాట్లు చేసుకోవడం మరీ మంచిది.

ఎతేకాఫ్ లో నిషేధించబడిన విషయాలు

1. **మస్జిదు విడిచిపెట్టడం:** సముచితమైన కారణం లేకుండా, ఎవరైనా వ్యక్తి మస్జిదు వదిలి బయటికి వెళ్ళితే, అతను ఎతేకాఫ్ నిర్వీర్యం అయిపోతుంది. ఎందుకంటే, (మస్జిదులోనికి తీసుకు వచ్చి ఇచ్చేవారెవరూ లేని పక్షంలో) అన్నపానీయాల కోసం మరియు మలమూత్రవిసర్జన వంటి మానవ సహజ అవసరాలు తీర్చుకోవటం కొరకు తప్ప ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మస్జిదు వదిలి బయటకు వెళ్ళలేడు. ఆయన కొరకు ఆహారం మస్జిదుకు తెచ్చేవారు. ఎందుకంటే, సాలామ్ ఇలా పలికారు, “ఆయన అన్నపానీయాల విషయం గురించైతే, అవి ఆయన ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న స్థలానికి చేర్చబడేవి”

మలమూత్ర విసర్జన కొరకు మరియు పరిశుద్ధ పరచుకోవటం కొరకు ఉదూ చేసేందుకు ఆయన బయటకు వెళ్ళేవారు. ఆయేషా రదియల్లాహు అన్హా ఇలా అన్నారు,

“రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మస్జిదులో ఉన్నప్పుడు (ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు) నా గది లోపల తల పెట్టేవారు. నేను ఆయన తల వెంట్రుకలు దువ్వేదానిని. ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు, అవసరమైతే తప్ప ఆయన ఇంటిలోనికి ప్రవేశించేవారు కాదు.³⁵”

2. **కామకోరికలతో భార్యను స్పర్శించడం - సంభోగించటంతో సహా:** దీని వలన ఎతేకాఫ్ చెల్లకుండా, నిర్వీర్యమైపోతుంది. ఎందుకంటే, ఖుర్ఆన్ లో దీని గురించి స్పష్టంగా నిషేధించబడింది -

﴿..... وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ﴾ [البقرة: 187]

“మస్జిదులలో మీరు ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు, వారితో (మీ భార్యలతో) సంభోగం జరపకండి.” ౨:౧౮౭

3. **బహిష్టు మరియు ప్రసవ రక్తస్రావం:** ఒకవేళ ఎతేకాఫ్ పాటించే స్త్రీకి బహిష్టు లేదా ప్రసవ రక్త స్రావం మొదలైతే, మస్జిదు పవిత్రతను కాపాడేందుకు, ఆవిడ వెంటనే మస్జిదు వదిలి పెట్టవలెను. జనూబ్ (భార్యాభర్తల సంభోగం వలన కలిగే అపవిత్ర స్థితి లేదా వీర్యస్థలనం వలన

³⁵. ఫతహ్ అల్ బారీ

కలిగే అపవిత్ర స్థితి) స్థితిలో గుసుల్ చేయనంత వరకు మస్జిదులో ప్రవేశించకూడదు.

4. **ఇద్దా సమయం :** ఒకవేళ భర్త ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న సమయంలో మస్జిద్ లోనే చనిపోతే మరియు భార్య కూడా మస్జిద్ లోనే ఉన్నట్లయితే, తమ ఇద్దా సమయాన్ని తన ఇంటిలో పూర్తి చేయడం కొరకు ఆవిడ వెంటనే మస్జిదు వదిలి పెట్టి ఇంటికి చేరుకోవలెను.
5. **ధర్మబ్రహ్మత్యం లేదా ఇస్లాం ధర్మాన్ని విడిచి పెట్టడం:** ఎతేకాఫ్ షరతులలో ఒక షరతు ఇస్లాం ధర్మాన్ని అవలంబించటం. ఎవరైతే ఇస్లాం ధర్మాన్ని వదిలి పెట్టారో లేక ఇస్లాం ధర్మంలో లోరో, వారు ఎతేకాఫ్ పాటించలేరు.

ఎతేకాఫ్ యొక్క శిక్షణా సంబంధమైన ప్రాధాన్యతలు

1. **ఆరాధనా భావనను సంపూర్ణంగా ఆచరణలో పెట్టడం:** ఎతేకాఫ్ పాటించే వ్యక్తి మనస్సులో అల్లాహ్ యొక్క నిజమైన దాస్యాన్ని (ఉబూదియ్యహ్) నాటుతుంది మరియు మానవుడు సృష్టించబడిన అతి ముఖ్యోద్దేశ్యాన్ని పూర్తి చేయడంలో శిక్షణనిస్తుంది. ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ లోని అల్లాహ్ ప్రకటన ఇలా ఉంది -

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ [الذاريات: ٥٦]

మరియు జిన్నాతులను మరియు మానవులను నేను కేవలం నన్ను మాత్రమే ఆరాధించడానికి సృష్టించాను.

ఎతేకాఫ్ లో ఉన్న వ్యక్తి పూర్తిగా తనను మరియు తన మొత్తం సమయాన్ని అల్లాహ్ ఆరాధనలలో అర్పించుకోవలెను.

అతని మొత్తం ఉద్దేశ్యం అల్లాహ్ యొక్క సంతోషాన్ని పొందటమై ఉండాలి. అందువలన అతను ఫర్జ్ మరియు నఫిల్ నమాజులు చేస్తూ, దుఆ మరియు దిక్త్ లు చేస్తూ, ఖుర్ఆన్ పఠిస్తూ మరియు ఇతర ఆరాధనలు చేస్తూ తన శరీరాన్ని, ఇంద్రియాలను మరియు సమయాన్నీ ఈ ఉద్దేశ్యం కొరకు శ్రమింపజేయవలెను.

రమదాన్ లోని ఈ అత్యుత్తమ దినాలలో జరిగే శిక్షణ ద్వారా ఉబూదియ్యహ్ భావనను ఆచరణలో పెట్టడంలో లేదా బహిరంగంగా మరియు అంతరంగికంగా అల్లాహ్ ను ద్యానించే పద్ధతిని అనుసరించడంలో ఎతేకాఫ్ పాటించే వ్యక్తి స్వయంగా శిక్షణ పొందుతాడు. మరియు ఈ క్రింది ఆయతును ఆచరణలో పెట్టడానికి శ్రమిస్తాడు,

﴿ قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ ۚ وَبِذَلِكَ

أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٣٢﴾ ﴾ [الانعام: ١٦٢, ١٦٣]

“ప్రకటించు (ఓ ముహమ్మద్): నిశ్చయంగా, నా ఆరాధనలు, నా బలిదానాలు, నా జీవితం మరియు నా మరణం సర్వలోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ కొరకే. ఆయనకు భాగస్వాములు లేరు. నాకు ఇదే ఆదేశించబడింది. మరియు నేను ముస్లింలలో మొదటి వాడిని ”

అల్ ఖుర్తుబీ ఇలా పలికారు: ‘నా జీవితం’ అంటే నా జీవితంలో నేను చేసేదంతా, ‘నా మరణం’ అంటే నా మరణం తర్వాత మీరు ఇలా చేయమని

నేను సలహా ఇచ్చేవి; 'రబ్బీల్ ఆలమీన్ □ సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్' అంటే ఆయనకు దగ్గరగా చేయడమే వాటి కర్తవ్యం..³⁶

2. లైలతుల్ ఖదర్ రాత్రిని అన్వేషించడం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క ఎతేకాఫ్ వెనుక ఉండిన ముఖ్యోద్దేశ్యం ఇదే. లైలతుల్ ఖదర్ ను అన్వేషిస్తూ మొదట్లో ఆయన నెలంతా, ఆ తర్వాత మధ్య పదిదినాలలో ఎతేకాఫ్ పాటించేవారు. అది నెల చివరి పది దినాలలో వస్తుందని తెలుసుకున్న తర్వాత, ఆయన తన ఎతేకాఫ్ ను ఆ శుభమైన పది దినాలకు పరిమితం చేసారు.

3. మస్జిద్ తో అనుబంధం పెంచుకోవడం: ఎతేకాఫ్ పాటించే వ్యక్తి ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు మస్జిద్ లోనే గడిపేందుకు తనను తాను కట్టడి చేసుకుంటాడు. ఎతేకాఫ్ ఆరంభంలో అలాంటి నిబద్ధతలను మానవస్వభావం స్వీకరించదు. కానీ, 'ఎతేకాఫ్ ద్వారా మానవాత్మలో అభివృద్ధి చెందే మనశ్శాంతి వలన' అల్లాహ్ యొక్క ఆరాధనాలయంలో నిలిచిపోవటంలో ఎదురయ్యే ఈ వ్యతిరేకత, సాధారణంగా త్వరలోనే అదృశ్యమైపోతుంది.

క్రింది వాటి ద్వారా మస్జిదులో ఏకాంతవాసం కొరకు నిలిచిపోవడంలోని ప్రాధాన్యతను ఎతేకాఫ్ పాటించే వ్యక్తి అర్థం చేసుకోగలడు.

³⁶. తప్పిర్ అల్ ఖుర్బుచీ

1. **మస్జిదు యొక్క విలువ గ్రహించడం:** ఎతేకాఫ్ పాటించడం కొరకు మస్జిద్ లో ఆగిపోయిన వ్యక్తి తనకు 'మస్జిదు ప్రియమైపోవడాన్ని మరియు అల్లాహ్ గృహం యొక్క విలువ అర్థమవడాన్ని' కనుక్కొంటాడు. ఒకరికి మస్జిద్ ప్రియమైపోవడం అనే దానికి అల్లాహ్ వద్ద చాలా గొప్ప విలువ ఉన్నది. తీర్చుదినం నాడు ఎక్కడా నీడ లభించని సమయంలో, అల్లాహ్ ఒక సమూహానికి నీడను ప్రసాదిస్తాడు. ఆ సమూహంలో అల్లాహ్ గృహాన్ని (మస్జిదును) ప్రేమించేవారు ఉంటారు.

2. **నమాజు కొరకు ఎదురు చూడటంలో లభించే పుణ్యాలు:** ఒక వ్యక్తి నమాజు కొరకు ఎదురు చూస్తూ మస్జిదులో నిరీక్షిస్తున్నప్పుడు, నమాజు చేస్తున్నప్పుడు అతనికి ప్రసాదించబడే పుణ్యాలు ఆ నిరీక్షణ సమయంలో కూడా అతనికి ప్రసాదించబడతాయి మరియు దైవదూతలు అతని క్షమాపణ కొరకు ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా పలికినట్లు అబూ హురైరహ్ రదియల్లాహు అన్హా ఉల్లేఖించారు,

“మీలో ఎవరైనా తన నమాజు స్థలంలో ఆగి పోయినంత సమయం మరియు తన ఉదూ భంగమయ్యే దేదీ జరగనంత వరకు దైవదూతలు అతని కొరకు ఇలా ప్రార్థిస్తూ ఉంటాయి: 'ఓ అల్లాహ్, అతనిని క్షమించు, ఓ అల్లాహ్ అతనిపై దయచూపు'. తన నమాజు స్థలంలో ఆగిపోయినంత సమయం, అతను నమాజు కొరకు వేచి ఉండటమనే వాస్తవం కారణంగా,

మరియు నమాజు నుండి తన కుటుంబ వద్దకు మరలి వెళ్ళేందుకు ఆపని మరే కారణమూ లేనంత వరకు.”³⁷

4. ప్రాపంచిక భోగభాగ్యాలకు దూరంగా ఉండటం: ఎతేకాఫ్ పాటించే వ్యక్తి ఇలాంటి అనేక విలాసాలను తగ్గించుకుని, ఈ ప్రపంచంలో ఒక అపరిచుడి వలే జీవించే అలవాటును అలవర్చుకుంటాడు. కాబట్టి, “అపరిచుడికి శుభవార్తనివ్వండి.” అల్లాహ్ యొక్క ఇష్టాన్ని పొందటం కొరకు, తన తల పెట్టడానికి కేవలం ఒక తలదీండు మాత్రమే వాడుతూ మరియు కప్పుకోవడానికి కేవలం ఒక దుప్పటి మాత్రమే వాడుతూ, సుఖసౌకర్యాలతో కూడిన తన పరుపును మరియు తన మామూలు అలవాట్లను వదిలి వేసి, మస్జిదులోని ఒక మూలలో గడపడానికి అతను తయారైనాడు.

ఒకవేళ అతను మామూలుగా భుజించే భోజనాన్ని ఎతేకాఫ్ లో తినకుండా ఉంటే, అతని భోజనం గురించి వేరొక వాస్తవం మన ముందుకు వస్తుంది. ఒకవేళ అతని కొరకు అతని ఇంటి నుండి భోజనం వచ్చినా, తన ఇంటిలో తిన్నంతగా అతను ఎతేకాఫ్ లో తినడు. అంతేగాక మామూలుగా ఇంటిలో తినే మాదిరిగా భార్యబిడ్డలతో కలిసి టేబుల్ పై కూర్చుని తినడు. దీనికి విభిన్నంగా, అతను ఒక కొత్త వ్యక్తి వలే, తన ప్రభువు అవసరమున్న ఒక బీద దాసుడి వలే తింటాడు. ఎతేకాఫ్ లో

³⁷. అల్ బుఖారీ, సత్ హ అల్ బారీ

ఉన్నప్పుడు, భోజనం తెచ్చేపెట్టే వారు లేకపోవటం వలన ఒకవేళ అతనే స్వయంగా భోజనం తెచ్చుకోవడానికి హోటల్ కు వెళితే, అక్కడ అందుబాటులో ఉన్న దానినే అతను తీసుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అంతేగాని తను తీసుకోబోతున్న భోజనం రకాల, రుచుల గురించి అతను అంత ఎక్కువగా పట్టించుకోడు. ఎందుకంటే అతను త్వరగా తన ఎతేకాఫ్ స్థలానికి మరలి వెళ్ళవలసి ఉంటుంది. దీని ద్వారా అతను తక్కువ సమయంలో భోజనం పూర్తి చేస్తాడు. ప్రభువు ఇష్టపడని రీతిలో విలాసంగా జీవించే అవకాశమున్నా, అతను తన ప్రభువు ఇష్టం కొరకు వాటిని త్యజించడమనేది చాలా గొప్ప విషయం. అది అతని ప్రభువు అతనిని ఇష్టపడేలా చేయగలదు. సకల సౌకర్యాల మధ్య విలాసంగా గడపటం మరియు అన్నీ ఉన్నా చాలా సింపులా గడటం మధ్య ఉన్న భేదం చాలా గొప్పది.

5. హానికరమైన అనేక చెడు అలవాట్లను వదిలివేయటం:

అనేక ముస్లిం సమాజాలలో సరైన ఇస్లామీయ విద్యాభ్యాస విధానం లేకపోవటం వలన, ఆ సమాజాలలోని అనేక ఇళ్ళల్లో స్వచ్ఛమైన ఇస్లామీయ ధర్మబోధనలకు వ్యతిరేకమైన రకరకాల చెడు అలవాట్లు వ్యాపించాయి. ఈ చెడు అలవాట్లు ఎంత ఎక్కువగా వ్యాపించి పోయాయంటే, అవి ప్రజలకు దాదాపుగా స్వీకారయోగ్యమైపోయాయి మరియు వాటిని ప్రజలు ధార్మికంగా లేక వ్యక్తిగతంగా హానికరమైన ప్రభావం చూపేవిగా చూడటం మానివేసారు. వాటిలో కొన్ని - పొగత్రాగడం, మ్యూజిక్ వినడం, ముస్లింల విశ్వాసాలు మరియు సచ్చీలత,

పాతివ్రత్యాలకు వ్యతిరేకమైన శాటిలైట్ ఛానెళ్ళ దృశ్యాలు మరియు ప్రోగ్రాములు చూడటం, ధార్మిక జీవితాన్ని మరియు తమ స్వంత వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రభావితం చేసే ఇతర అలవాట్లు మొదలైనవి.

ఈ అలవాట్లలోని చెడును కనుగొనే అవకాశాన్ని ఎతేకాఫ్ సమయం అతనికి ఇస్తుంది. ఈ చెడు అలవాట్లను వదిలి పెట్టడం సాధ్యం కాదని నమ్మే అనేక మంది ముస్లింల విశ్వాసాలు ఎంత వ్యర్థమైనవో ఎతేకాఫ్ నిరూపిస్తుంది. ఎందుకంటే ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న సమయంలో వారు ఆ చెడుఅలవాట్లను స్వయంగా నియంత్రించగలుగుతారు.

ఎతేకాఫ్ సమయంలో తన సృష్టికర్తతో ఏకాంతంలో ఉన్నప్పుడు, ఆరాధన యొక్క అసలు భావాన్ని అంటే తన బహిరంగ మరియు ఆంతరంగిక జీవితంలోని ప్రతి ఘడియా అల్లాహ్ కు ఎలా దాస్యం చేయాలనే విషయాన్ని ఒక ముస్లిం క్షుణ్ణంగా గ్రహించగలుగుతాడు. తన ప్రతి చర్యను అల్లాహ్ యొక్క సంతృప్తి మరియు ప్రేమల కొలమానాలలో చూసుకున్నప్పుడు, పైన పేర్కొన్న చెడు అలవాట్లు మరియు అనేక ఇతర పనులు అల్లాహ్ యొక్క ప్రేమను పొందడంతో ఏకీభవించవు. అంతేగాక అవి దానికి వ్యతిరేకంగా ఉంటాయి. కాబట్టి అలాంటి చెడు అలవాట్లు అతడిని నిష్కళంకమైన అల్లాహ్ యొక్క ఆరాధనల పరిధిలో నుండి బయటకు తీసుకువెళ్ళుతూ ఉండటాన్ని అతను కనుక్కుంటాడు. ఒకవేళ అతను ఇదే స్థితిలో ఉంటే, వీలయినంత త్వరగా అతను తన చెడు అలవాట్లను వదిలి పెట్టడం తప్పనిసరి.

ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు. అత్యంత ఆవశ్యక పరిస్థితిలో తప్ప, మస్జిదులోని తన ఎతేకాఫ్ స్థలాన్ని వదిలి పెట్టి, బయటికి వెళ్ళకూడదు. అంతేగాక మామూలు స్థితిలో పాల్గొనే అనుమతి ఉన్న పనులలో కూడా

అతను పాల్గొనకూడదు. ఉదాహరణకు - కొద్ది సేపు కొరకైనా సరే, ఎతేకాఫ్ తో సంబంధం లేని వస్తువుల కొనుగోలు కొరకు అతను మార్కెటులోనికి వెళ్ళరాదు. ఒకవేళ మిస్సాక్ కొనుక్కోవటం కొరకు అతను మార్కెటుకు వెళ్ళితే అది అతని ఎతేకాఫ్ ను భగ్గుం చేయదు. ఎందుకంటే ఎతేకాఫ్ లో ప్రతి నమాజు ప్రారంభానికి ముందు మిస్సాక్ చేయడమనేది ప్రోత్సహించబడిన చర్య. కానీ, తన భార్యాబిడ్డల కొరకు ఏదైనా బహుమతి కొనడానికి మార్కెటుకు వెళ్ళడం ద్వారా అతని ఎతేకాఫ్ భగ్గుమైపోతుంది. పైన పేర్కొన్నట్లుగా మలమూత్ర విసర్జన వంటి సహజ అవసరాలు తీర్చుకోవటానికి తప్ప, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎతేకాఫ్ స్థలాన్ని వదిలి బయటకు వెళ్ళలేదు. మరి, ఇస్లాంలోని ధర్మబద్ధమైన విషయాలకే ఎతేకాఫ్ స్థలాన్ని వదిలి బయటకు వెళ్ళడానికి అనుమతి లేనప్పుడు, సిగరెట్లు త్రాగడానికి లేదా రెగ్యులర్ గా తను చూస్తున్న శాటిలైట్ ఛానెళ్ళు చూడటం కొరకు ఎతేకాఫ్ స్థలాన్ని వదిలి బయటకు వెళ్ళడానికి ఎలా అనుమతి ఉంటుంది ? నిస్సందేహంగా ఇది అతని ఎతేకాఫ్ ను పనికి రాకుండా చేస్తుంది.

కాబట్టి, ఒకవేళ అతను మద్యం సేవించడానికి లేదా సిగరెట్లు త్రాగడానికి బయటకు వెళితే, అది అతని ఎతేకాఫ్ ను భగ్గుం చేస్తుంది. జనరల్ గా, ఏదైనా చెల్లని కారణంతో అతను ఏదైనా పని కొరకు బయటకు వెళితే, అది అతని ఎతేకాఫ్ ను చెల్లకుండా చేస్తుంది. మరి, ఏదైనా పాపపు పని కొరకు బయటకు వెళ్ళడమైతే, అతని ఎతేకాఫ్ అస్సలు చెల్లకుండా నిర్వీర్యం అయిపోతుంది. ఏదైనా అనుమతించబడిన పని కొరకు అంటే మలమూత్ర విసర్జన కొరకు అతను బయటకు వెళ్ళినా, ఆ సమయంలో సిగరెట్లు వెలిగించే అనుమతి అతనికి లేదు.

అలాంటి చెడు అలవాట్లు వదులుకోవటానికి, తన పాపాలకు ప్రాయశ్చిత పడుతూ, అల్లాహ్ వైపు మరలటానికి, ఎతేకాఫ్ పాటించే కొన్ని దినాల కొరకైనా వాటి నుండి దూరంగా ఉండేందుకు, తన కోరికల మరియు చెడు అలవాట్ల దాస్యం నుండి విముక్తి కావడానికి ప్రతి సంవత్సరం ఎతేకాఫ్ గొప్ప అవకాశాన్నిస్తున్నది.

ఎతేకాఫ్ పాటించే వ్యక్తి నిరంతరంగా అల్లాహ్ ను ఆరాధించేందుకు యెడతెగని సహనాన్ని కలిగి ఉండ వలసి వస్తుంది. సాధారణంగా ఇలాంటి ఆరాధనల నుండి తప్పించి, వేరే విషయాల వైపు మళ్ళించే వాంఛలను అదుపులో ఉంచుకోవడానికి మరియు తన మనస్సు స్వయంగా క్రమశిక్షణ అలవర్చుకోవడానికి ఇది ఒకరకమైన ట్రయినింగ్ గా ఉపయోగపడుతుంది.

ఇది ఇంట్లో తినే రకరకాల వంటకాలు, భోగభాగ్యాలు మొదలైన వాటి నుండి దూరం ఉండేందుకు తగిన సహనం కలిగి ఉండవలసి వస్తుంది. ఎందుకంటే అవి మస్జిదులో అతనికి లభ్యంకావు. కాబట్టి తన ప్రభువును సంతోష పెట్టడం కొరకు తన వద్ద ఎన్ని తక్కువ మంచి అలవాట్లు ఉన్నాయో అతనికి అర్థం అవుతుంది.

అలాగే, రోజూ ఇంట్లో తను పడుకునే మెత్తటి పరుపు మస్జిదులో ఉండదు. కాబట్టి, మామూలుగా నేలపై పడుకోవటానికి తగిన సహనం కలిగి ఉండవలసి ఉంటుంది. ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్న దినాలలో అతను మస్జిదులో పరిచి ఉన్న తివాచీలపై లేదా అతి సన్నటి పరుపుపై పడుకోవలసి ఉంటుంది.

అలాగే ఇంట్లో ఉండే ప్రశాంతత మరియు నిశ్శబ్దానికి బదులుగా, తలుచుకున్నడల్లా పడుకునే అవకాశానికి బిన్నంగా ఉండే మస్జిదులోని

పరిస్థితులకు అనుగుణంగా అంటే తన చుట్టూ ఎల్లప్పుడూ ఉండే ప్రజల మధ్య ఉండేందుకు తగిన సహనం కలిగి ఉండవలసి ఉంటుంది.

అంతేగాక, శారీరకంగా భార్యతో కలవకుండా దూరంగా ఉండేందుకు అవసరమయ్యే సహనం కూడా కలిగి ఉండవలసి ఉంటుంది. ఎందుకంటే, ఎతేకాఫ్ పాటిస్తున్నప్పుడు భార్యభర్తలు సంబోగంలో, ఎలాంటి లైంగిక చర్యలలో పాల్గొనకూడదు. అంతేగాక, ఏదైనా కారణం వలన అంటే మలమూత్రవిసర్జన వంటి అనుమతించబడిన కారణం వలన ఒకవేళ అతను ఇంటికి వెళ్ళితే, తన పని త్వరగా ముగించుకుని, భార్యను ముద్దాడకుండా, కౌగలించుకోకుండా, ఎలాంటి లైంగిక చర్యలలోనూ పాల్గొనకుండా సహనంతో తిరిగి మస్జిదుకు వెళ్ళి పోవలసి ఉంటుంది. ఆ విధంగా సహనం, దృఢమైన ఆత్మవిశ్వాసం, పట్టుదల, స్వయం నియంత్రణ మొదలైనవి విషయాల విలువ తెలిసి వస్తుంది. ఇలాంటి క్రమశిక్షణ మరియు త్రయినింగుల ద్వారా, ఎవరైనా వ్యక్తి తనకు ఇష్టమైన అనేక కోరికలను, వాటి కంటే ముఖ్యమైన ఇతర పనుల కొరకు వాయిదా వేసుకునే విధంగా స్వయంగా తనకు తాను శిక్షణ ఇచ్చుకోగలడు. ఆ విధంగా అల్లాహ్ అబీష్టాన్ని పొందటం కొరకు తన మానసిక మరియు భౌతిక అవసరాలను అణచుకోగలిగే విధంగా తనను తాను తీర్చిదిద్దుకోవచ్చు.

6. మనశ్శాంతి

7. ఖుర్ఆన్ పఠనం మరియు దానిని పూర్తి చేయడం

8. చిత్రశుద్ధితో కూడిన పశ్చాత్తాపం

9. భియాముల్ లైల్ మరియు దానిని కొనసాగించే అలవాటు

పెంపొందించుకోవటం

10. తమ సమయాన్ని సరిగ్గా వినియోగించుకోవటం

11. తన ఆత్మను పరిశుద్ధపరుచుకోవటం

12. తన మనస్సును పవిత్రం చేసుకోవడం మరియు అల్లాహ్ పై దృష్టి

కేంద్రీకరించడం

ఆయనను ధ్యానించడంలో మనకు సహాయ పడమని మనం అల్లాహ్ ను ప్రార్థించుదాము, ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుందాము మరియు ఆయనను సరిగ్గా ఆరాధించుదాము. అల్లాహ్ కు తెలిసినదే అత్యుత్తమమైనది. మన ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పై అల్లాహ్ యొక్క అనేక దీవెనలు కురుయు గాక.